

Előszó.

Meglepő és szokatlan az európai szemnek és fülnek a kínai közmondások sokasága és szépsége. Gondoljunk azonban arra, hogy többezeréves népről van szó, mely az évezredek folyamán annyi finomsággal, tökéletességgel művelte a maga népi hagyományait, nyelvét, erkölceit és szokásait. Kína a finomságok, a szokások és hagyományok országa. Az európai kultúra behatolása előtt is nem sejtett magaslaton állt népi kultúrája, mely a maga többezeréves multjával kitermelte a közmondások sokszínűségét, a mesék pompás birodalmát, az irodalom és költészet ma is megbecsülendő és értékes gyöngyeit. Kína ilyen értelemben nem a Sötétség országa, hisz pl. írásmódjának ritka finomsága és kifejező ereje még ma is utolérhetetlen. Költészetének és elbeszélő irodalmának pedig olyan értékei vannak, melyek bátran versenyeznek az európai, sőt az egész világirodalom termékeivel.

Mi a közmondás? Többszörös tapasztalat alapjára épített igazság. Valósága és értéke csak akkor lesz a közösség kincse, ha megállja az évek, évtizedek, sőt évszázadok próbáját. Amikor azután átmegegy a köztudatba, a közhasználatba, akkor nyeri végleges formáját, alakját. Bár itt is előfordul, hogy tájakként másképp használják,

de az igazság magva mindig ugyanaz. Így vonul be azután a nép, különösen az egyszerűbb nép közhasználatába és apáról fiúra száll. Nincs talán feljegyezve a könyvekbe, hisz Kína számtalan helyén a multban nem igen akadt könyv, de mint szó-hagyomány átélte az évezredek.

A közmondások eredetét a nép lelkében, szokásaiban, erkölcsi és vallási hagyományáiban kell keresnünk. A közmondások legtöbbször az egyszerű nép ajkán születnek és élnek tovább. Megnyilvánul bennük a kínai nép egész lelkülete, megismerhetjük jellemét, szokásait és következtethetünk erkölcsére és népi adottságaira. Megnyilatkoznak a kínai népi élet minden vonatkozásában, foglalkozásuk különféle kereteiben, a természet, a világ és az emberek megfigyelésében. Gyakran értékmérői a nép lelkének. Minél több közmondással dicsekedik egy nép vagy faj, annál inkább következtethetünk faji és népi kiválóságára, eszességére, gondolkozására és gondolatai, meglátásai ügyességére.

Hány verekedős kínai csillapodott már le, amikor valamelyik idősebb férfi egy-egy jólismert és találó közmondást vetett a két vitatkozó fél közé. Az indulattól felhevült arcok kisímulnak, majd megjelenik az ismerős széles mosoly és minden rendben van. Mintha sohasem veszekedtek volna. Elismerik még ma is a közmondás erejét, igazságát, melyet értelmükkel felfognak és átélnek a mindennapi surlódásokban is.

Meglepő a kínai közmondások erős valóságérzéke. Nem a filozófus és szobatudós tapasztalatokban leszűrt véleménye a közmondások hatalmas százaléka, hanem az egyszerű emberé, a kínai paraszté, a munkásé, az utcai árusé, melyben nem utolsó szerepet játszik a táj és vidék milyensége is. Sok közmondás talán nem egész igazság, vagy csak bizonyos szempontból nézve az, de így is megfelel. A másik felet hozzá kell képzelnünk, ahogy a gyakorlatban nem is kell tovább fejtegetni, mert mindenki megérti. Talán néha durvák és a természeti megfigyelésből forrásoznak, de a nép nem ismeri mindig a gyengéd, síma szavakat, amikor leplezetlen igazságokat akar kifejezni.

Kínai misszionáriusok mesélik, hogy Kínában mindenki közmondásokban beszél. A legmagasabb hivatalnok és az egyszerű kuli. Sok beszédet takarítanak meg vele és megértik egymást. A gyakorlatban pedig nem egyszer erkölcsi és szellemi útbaigazítást, tanácsot ad, mely biztos. Hisz az erkölcs, a tapasztalat, a hagyomány súlya és tekintélye védi és bizonyítja. Amelyek nem ezt a célt szolgálják, hamar feledésbe merülnek.

Egyet azonban ne feledjünk: a pogány kínai közmondásaiból ismertetünk néhányat. Amikor tehát istenekről van szó, pogány kínaiak közmondását idézzük. Érdekesség szempontjából néhány vallási közmondást is közreadunk, vagy amelyek a

vallással, vagy babonáikkal állnak összefüggésben.

Nagyon sok kínai közmondásnak megtaláljuk a magyar társát is. Sőt néha Jézus paraboláinak szavai jutnak eszünkbe. Pl. Ha életedben tiszta volt a lelkiismereted, nem kell félned, amikor éjjel kopogtatnak ajtódon! Gondoljunk a Jegyes hívására éjfélkor!

Magyar közmondásoknak pedig ilyen kínai társai vannak: A kínai közmondás: Otthon mindenkor jó, de az idegenben nem mindig. (Mindenütt jó, de legjobb otthon). Háromszor korán felkelni annyi, mint egy egész nap. (Ki korán kel, aranyat lel!) Az ember azt mondja: így és így. Az ég azt feleli: nem így, nem így! (Ember tervez, Isten végez!) Minden út Pekingbe vezet. (Minden út Rómába vezet). Ha nincs otthon a macska, előjönnek a patkányok és nyújtzkodnak. (Ha nincs itthon a macska, cincognak az egerek). Sok ember, sok vélemény. (Ahány ház, annyi szokás). A jó dobot nem kell túlságosan verni. (Jó árunak, nem kell cégér). A nevelés egyik közmondása: A bambuszbot jóvá alakítja a gyermeket. Nem kell önkéntelenül a Szentírásra gondolni, ahol ez olvasható: — Nem szereti gyermekét az, aki a botot sajnálja tőle!

A gazdag és szinte kimeríthetetlen kínai közmondások irodalmából ezt a néhány gyöngyöt azzal a szeretettel nyújtjuk miszsiós barátainknak és jótevőinknek, ami-

lyen szeretettel mindenkor mellénk álltak és a legsötétebb napokban is kitartottak mellettünk. Olvassák és terjesszék, ahogy ezt mindenkor megtették!

Budapest—Pasarét, 1946. márc. 10.

P. Nagymányoky Gilbert O. F. M.
szerkesztő.

